

“La poesia és una forma de coneixement que et porta a l'enigma”

Jaume Pont (Lleida, 1947) publica a Proa el poemari *Enlloc*, premi Carles Riba 2006. La seva obra completa fins al 1989 està aplegada en el volum *Raó d'atzar. Poesia 1974-1989*. És professor de literatura a la Universitat de Lleida.

—Podríeu comentar què representa aquest llibre en la vostra trajectòria?

—Tornar a la meua veu lírica més personal, després de l'experiència del *Llibre de la Frontera*, un joc de miralls on creava catorze poetes apòcrifs.

—El títol fa referència a...

—L'espai de la poesia, un espai que no es pot apressar, que s'escapa a tota idea uniformitzadora, neutralitzadora. I mòbil com l'aigua. Tots els poemes juguen amb la metàfora, l'al·legoria, de l'aigua. Tots tenen matèria líquida, sigui l'aigua mateixa o el riu, la saba, la sang, la saliva, etc. I a partir d'aquestes metàfores es creen dos centres d'interès, un l'eròtic i l'altre, la contemplació de la poesia mateixa. La majoria de poemes es poden llegir a partir de les dues claus.

—La part central, titulada com el llibre, està envoltada per les seccions “Aigües d'enllà” i “Aigües de l'aquí”. Sembla, per tant un llibre molt estructurat, amb apartats ben definits.

—Sí. La primera part busca més el suggeriment que la descripció, en la tradició simbolista de Mallarmé. I l'última és més narrativa, amb poemes més llargs, més lligats a les circumstàncies del dia a dia, i amb homenatges a poetes importants del meu taller privat, com pot ser Pessoa.

—Però al final, per cloure el llibre, apareix un poema de tres pàgines, “Jemaa el-Fna”.

—Sobre la plaça del mercat de Marràqueix. És un cant a la utopia, a partir de dues imatges que interrelaciono, la de la plaça, com si fos la primera vegada que la veig, i una barca ancorada al mig del desert, una mena de teatre al mig de la vida, i l'altra, el *Fizcaraldo* de Herzog, que va voler travessar la selva per fer un teatre d'òpera a Manaos. Són les dues imatges, la de la utopia de l'Amazones i aquesta epifania del sentit, la plaça de Marràqueix, al mig del desert.

Jaume Pont publica a Proa el llibre de poemes *Enlloc*, el darrer premi Carles Riba.

—Us agrada més aviat fer llibres que poemes?

—Sí. Més que un poeta de poemes sóc un poeta de poemes que construeix llibres, com un arquitecte. I aquest està perfectament estructurat. A la primera secció, la més llarga, la interrelació de la creació poètica amb l'erotisme és on es veu més clara. La secció central, “Enlloc”, és l'intent d'acostar-se a l'espai poètic com un no-lloc, un lloc indefinible, resistent al llenguatge instrumental i banal d'avui. La poesia com un llenguatge que té relleu, que té arestes, que es pot tocar i que fuig del llenguatge pla. I l'última part, la més narrativa, depèn més de les circumstàncies personals i per això és la més diversa. Aquí cada poema és autònom. Abans hi domina la idea de la suite

—Accepteu que el lector vegi coses en la vostra poesia en les quals no pensàveu?

—Seria fantàstic, meravellós. Jo crec que una demostració palpable que aquest lloc de la poesia està ocupat per un lloc

indefinit és que excedeix i s'escapa a tota definició. Això fa enriquir el poema, redimensionar-lo. La poesia excedeix l'experiència, crea una realitat poètica que excedeix la realitat.

—Us agrada repetir imatges i conceptes. Per què?

—No només al llibre, sinó en tota la meua poesia. Suposo que això té a veure amb el meu imaginari personal i l'imaginari col·lectiu d'una terra, Lleida. Ho faig a posta: és com donar unes imatges distintives, unes falques, que vaig repetint com a imatges a retenir i que reflecteixen les meves preocupacions poètiques. La meua poesia gira sobre uns temes constants. Un d'ells, les contradiccions, els dualismes, molt presents a la meua poesia.

—La poesia us ajuda a veure la vida amb ulls diferents?

—Indiscutiblement, perquè jo l'entenc com una forma de coneixement, de coneixement d'un mateix, dels altres i del món que t'envolta. No dic acceptar. Ni tampoc no és una coneixença que et porta cap a la seguretat, sinó cap al problema, l'enigma, la interrogació, el conflicte. Si estàs segur, la poesia no té res a dir.

Lluís Bonada